

REZISTENȚA PRIN MUZICĂ

În octombrie 1989, Iuliu Winkler era inginer stagiar la întreprinderea Antrepriză Montaj și Service, Automatizări și Telecomunicații, filiala Hunedoara. În paralel, obținuse un atestat de artist liber profesionist, putând astfel să organizeze așa-zisele seri culturale, dar și audii muzicale.

Audii muzicale pentru studenți

Winkler locuia la Hunedoara, unde se întorsese după ce cu un an mai devreme a absolvit Electrotehnica la Institutul Politehnic din Timișoara. Nici prin gând nu îi trecea că peste puțin timp istoria își va schimba complet cursul. Pasiunea pentru muzică și-a descoperit-o pe la 12-13 ani, când a început să asculte Europa Liberă, unde a început să ia notițe despre cântăreții prezentați în diverse emisiuni muzicale. Apoi, în facultate, a organizat timp de patru ani audii muzicale pentru studenți. „Este foarte greu să povestești astăzi ce însemnau acele audii muzicale. Pare de neînchipuit cum o dată pe săptămână, cam o oră și jumătate, într-o aulă universitară, 250 de tineri stăteau și ascultau muzică, fără ca în acest timp să fumeze sau să bea cafea. Toate acestea se întâmplau. Făceam acest lucru împreună cu un coleg. Scriam pe tablă date despre interpretul sau formația ori albumul pe care urma să le ascultăm. Informațiile le culegeam de pe la Europa Liberă sau din cele două cărți care apăruseră în România. Acestea se întâmplau cu voce de la facultate. În prealabil, puneam afișe, făcute la Hunedoara, la negru, în combinatul siderurgic. Luam afișe din piață, pe care apoi le litografiam. Dădeam câte o pungă de cafea pentru 50 de astfel de afișe ce ne ajungeau vreo două luni. Țin minte că o pungă de cafea Wiener era 400 de lei”, își amintește Iuliu Winkler. Tot în timpul facultății, el a făcut în câteva veri discoteci la Costinești și spune că nu țin minte să îi fi spus cineva că în timpul acestora trebuia ascultată muzică românească.

Adesea, studenții se adunau în aulele universităților pentru a asculta acordurile melodiilor străine, interpretate de colegii lor cu talente muzicale. La radio aveau parte numai de producții autohtone. FOTO: Arhiva Universității din București

Organizator de seri cultural-distractive

În 1988 a absolvit facultatea și s-a întors în orașul natal, Hunedoara. Și-a dorit să continue ceea ce începuse la Timișoara, așa că a dat examen pentru obținerea unui atestat. „Ca să pot susține examenul la București, aveam nevoie de o recomandare la UTC sau de la o casă de cultură. Eu am obținut-o de la Deva. Am mers la examen la Casa de Cul-

tură - Petofi Sandor - din București. În fața comisiei trebuia să ai în vedere și componenta ideologică. Eu vroiam să organizez discoteci și aveam nevoie de plasarea în legalitate. Când trebuia să fiu student nu îmi trebuia un asemenea atestat, pentru că totul se organiza prin UTC sau UASCR. Îmi amintesc că m-am prezentat în fața comisiei și o tovarășă cu coc, puțin supraponderală și machiată strident mi-a cerut să descriu cum voi organiza o seară culturală, astfel încât tinerii să fie

educați. Am vorbit despre muzica populară, folclor, explicându-i că ansamblul de la Casa de Cultură din Deva va susține anumite părți din programul unei serii culturale, mai ales că exista o bună colaborare cu artiștii și cu ansamblul de dansuri populare. Am explicat și că muzică românească se va asculta și că străină. Țin minte că am spus ceva despre unele formații românești. Le știam pe toate, mai ales că aveam muzică românească bună. Bineînțeles că tinerii voiau să

asculte altceva în cadrul așa-ziselor seri culturale, adică discoteci. Sunt sigur că membrii comisiei știau că programul nu se desfășura așa, eu știam că ei știu, dar era un fariseism voit, o minciună de fapt. Tu trebuia să spui, ei trebuiau să te asculte. Așa am primit atestatul de artist liber profesionist, de organizator de activități culturale - distractive, având girul unei instituții”, povestește Iuliu Winkler.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Cu o zi în urmă, Ceaușescu îl pierduse pe aliatul Honecker în rezistența contra lui Gorbaciov. Pe el însă românii îl adorau și îl ascultau dorindu-l de-a pururi conducător. Cel puțin așa îl informau subalternii și presa.

Totul la export

„Totul pentru front, totul pentru victorie” - fusese lozincă mobilizare, pe vremea uceniciei lui Ceaușescu, de activist în vâzul lumii. Dar, acum, cum de nu înțelegea lipsa de sens a decretelor și indicațiilor

sale de a mări continuu producția de export! „Exportul trebuie realizat cu prioritate - îl cita, în deschidere, România liberă - fiind o necesitate pentru buna desfășurare a activității economico-sociale, pentru construcția socialismului. Trebuie să fie bine înțeles acest lucru! Deci, - vorbind despre planul pe aceste trei luni -, punând problema producției, în general, trebuie să situăm pe primul plan realizarea integrală a exportului.”

(Continuare în pag. a II-a)

„POVEȘTEA VORBEI”: ÎNTRE APATIE ȘI EXASPERARE (7)

Împuternicirea marginalității

Certitudinile macină conștiința românească de astăzi, nu îndoielele. Îndoiele nu mai are nimeni și de multă vreme. Întreg poporul român, „sus”, în zonele inaccesibile nu numai muritorilor de rând, ci devenite inacceptabile și muritorilor așa-zicând, „de elită”, instalați în diverse funcții cândva înalte, acum tot mai golițe de conținut și a căror importanță reală a dispărut aproape în întregime. Acolo, „sus”, nu este însă loc nici pentru certitudini și nici pentru îndoiele: este locul de unde gândirea a fost alungată, este locul unde nu se gândește nimic. Un pustiu, dar un pustiu care generează pustiu și pustire. Iar poporul știe atât de bine, încât certitudinile îl paralizază. Nu este nici orb, nici înșel, nici resemnat: este mai curând autointoxicat de certitudini. Nu din frică izvoară rețineră, ci mai degrabă din dezgust.

Frica, la urma-urmelor, poate fi învinsă; s-a văzut și în Valea Jiului, s-a văzut și la Brașov, s-a văzut în atâtea locuri, unele știute, altele neștiute, „încă” neștiute, unde revolta n-a mai fost surdă, ci s-a manifestat față în față, un factor de stimulare a împotrivrării și un liant.

Dezgustul, în schimb, dezarmează. Inhibă, sufocă, taie orice avânt. Nu poți lupta cu ceea ce produce dezgust. Cedezi, te retragi, ești mereu în defensivă, tot mai vulnerabil în fața triumfătoare revărsări de trivialitate. Frica de atâtea ori invocată pentru explicarea așa-zisei „pasivități românești” este de fapt un dezgust camuflat. Un dezgust de proporții uriașe, un dezgust la scară națională.

De aici provine atât de apăsătorul sentiment al zădărnici, generalizat în România de azi. Dezgustul a devenit starea cotidiană de existență pretutindeni, în toate straturile sociale, de la cele de jos, hăituite de lipsuri, de mizeria ce a înecat satele și orașele, de foamea organizată, până la cele de sus, șantajate cu pierderea unor privilegii care s-au tot subțiat și nu mai ating nici măcar nivelul care în urmă cu 20-25 de ani le era accesibil tuturor.

(Continuare în pag. a II-a)

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

Honecker, primul din „banda celor patru”, a căzut

În toate țările comuniste din Europa, trecerea inițiată de perestroika lui Gorbaciov s-a făcut prin „revoluția de catifea”. Cu o singură excepție, România, unde a fost o „revoluție sângeroasă”. „Există o serie de teorii care prevăd căderea iminentă a capitalismului și inevitabila apariție a socialismului - observa despre acestea politologul Ralph Dahrendorf (1990) -, dar astăzi știm că toate sunt greșite. Nu avem teorii care să ne ajute să realizăm sau măcar să înțelegem, tranziția de la socialism la societatea deschisă”.

În vara lui 1989, reformele inițiate de Moscova se loveau de rezistența „bandei celor patru”: Honecker, Jivkov, Jakes și Ceaușescu. Primul dintre ei a căzut în 18 octombrie 1989.

Reproducem în cele ce urmează comentariul politologului Stelian Tănase din cartea „Istoria căderii regimurilor comuniste” (ediția a II-a), Editura Humanitas, București, 2009, pp. 218-222, cu mențiunea că selecția și subtitlurile textului ne aparțin. (L.B.)

Într-o întâlnire la vârf cu Gorbaciov (6 octombrie 1989 - n.r.), Honecker îi descrie acestuia un tablou strălucitor al realităților țării: „În 40 de ani de muncă eroică, de lupte pline de succes pentru ridicarea republicii noastre socialiste și binele poporului...” În acest timp, afară, în stradă, mulțimile îi cer demisia, scandează lozinci împotriva regimului. Sunetul pătrundea în încăperea unde Honecker își expunea „viziunea sa luminoasă”.

Gorbaciov între Ararat și Ceaușescu

Era contrastul cel mai radical, dezmințirea cea mai concretă. Honecker pierduse contactul cu realitatea, trăia în trecutul Războiului Rece. Gorbaciov răspunde sec: „Cred că există pericole numai pentru cei ce nu sunt stăpâni pe situație, care nu reacționează la viață.” Lui Honecker personal îi spune: „Cei care întârzie sunt pedepsiți de viața însăși.” Honecker nu și-a pierdut simțul umorului. Va mai rezista la putere 10 zile, iar zidul inexpugnabil al Berlinului va mai rezista 30 de zile. La dineul festiv, Gorbaciov a fost așezat de protocolul est-german între Yasser Arafat, liderul palestinian, și Nicolae Ceaușescu. Va fi ultima șicană. Cum pleacă Gorbaciov, demonstrațiile de protest iau o mare amploare la Berlin, Leipzig, Dresda, Jena, Potsdam (...). La 16 octombrie, 100.000 de demonstrații se înregistrează numai la Leipzig. Biroul politic se întrunește și deberează 2 zile. Honecker susține: „Totul se va prăbuși dacă cedăm un pas!” Ceilalți membri sunt de părere că demonstrațiile nu mai pot fi ignorate. Trupele sovietice (380.000 de petriitorilor RDG - se știa - nu vor interveni ca în 1953. Honecker încearcă să câștige timp. Demonstrațiile cresc zilnic în amploare. Exodul spre RFG se amplifică (...).

Conspiratorii

În cercurile puterii, autoritatea lui Honecker se clatină.

(Continuare în pag. a III-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Joi, 19 octombrie 1989, între orele 9:02 și 10:40 a convorbit cu Constantin Mitea, consilierul de presă. Adjunct al șefului Secției Propagandă, Presă, Radio și Televiziunea a CC al PCR, Mitea trebuie să fi început însă ziua de lucru mult mai devreme. Căci în deprinderile sale intra și raportul matinal al redactorilor șefi de la ziarul centrale și județene. Avea printre ei reputația de „șef cumsecade” ce știa meserie. Cu unii fusese coleg la Facultatea de Jurnalistică de la Ștefan Gheorghiu”, promoția 1965. Ajuns șef, fapt mai rar, Mitea continua să-i abordeze colegial.

Lunga întvedere cu Elena Ceaușescu se datoră fără îndoială schimbărilor petrecute în Germania de Est. Presa română informase că la plenara CC al PSUG, Erich Honecker a solicitat CC eliberarea din funcția de secretar general al CC al PSUG, precum și din funcția de președinte al Consiliului de Stat al RDG, pe motive medicale. Consilierul cu presa era avizat asupra comentariilor ce se făceau în presa străină despre eveniment. S-a gândit atunci, oare, Tovarășă și la nevasta lui Honecker, cătărată în funcția de ministru al Învațământului est-german?

Cu Mitea putea să fi discutat și mersul strategiei alegerii Tovarășului direct de membrii de partid. În acea săptămână, presa din întreaga țară difuza știri despre adunările de dare de seamă și alegerii în organizațiile de partid comunale. Unanim, comunistii din mediul rural incredințau delegaților în forul ierarhic superior mandatul realegerii lui Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general.

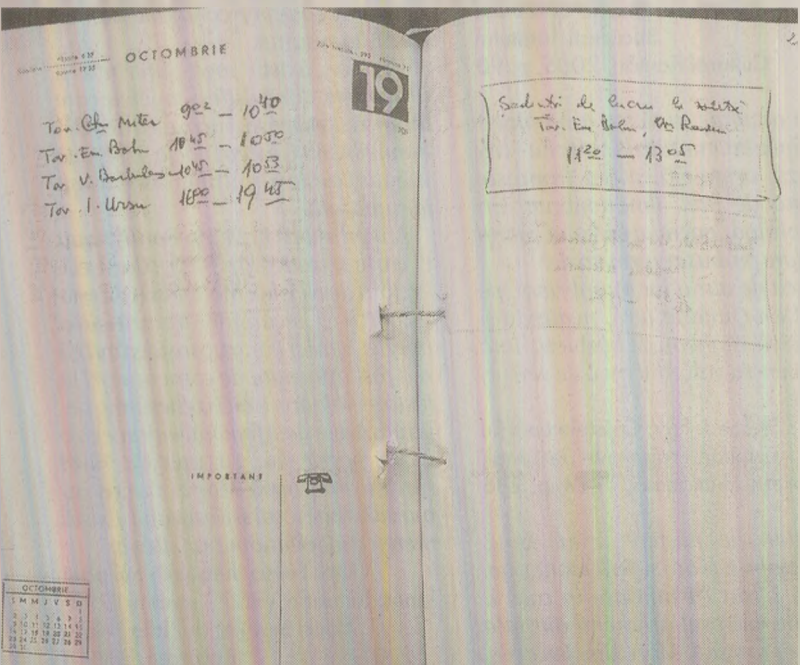
Discuții pe aceeași temă s-au purtat, probabil, și cu apropiații Emil Bobu și Nicolae Bărbulescu, primiți împreună la ora 10:45.

După atâtea informări și consultări nu este exclus să fi mers la Tovarășul pentru dezbateră a celorși chestiuni căci în intervalul 10:53-11:20 la Cabinetul 2 nu este consemnată nici o vizită.

Ședința de lucru la săliță cu Emil Bobu și Constantin Radu a ținut până la masa de prânz (orele 11:20-13:05).

O lungă întvedere cu Ion Ursu - între orele 16:00 și 19:45 - a fost programul zilei de după-amiază. Când va merge Tovarășă să moară puțin, colegii sovietici vor interveni în favoarea acestuia om al ei de mare încredere la noile autorități.

Lavinia BETEA

CALENDAR

19 octombrie (joi)

Soarele a răsărit la 7:35, a apus la 18:25
Luna a răsărit la 21:42, a apus la 13:24
Sărbătoare creștină: Sfântul Prooroc Iosif; Sfinții Mucenici Uar, Felix pr. și Eusebiu diaconul; Cuviosul Ioan de la Rila

S-a întâmplat la 19 octombrie 1989

- Președintele Egiptului, Hosni Mubarak, l-a primit pe președintele Guvernului RS Cehoslovace, Ladislav Adamec, aflat într-o vizită oficială la Cairo. După cum relatează agenția CTK, au fost examinate relațiile dintre cele două țări și posibilitățile extinderii acestora, mai ales pe plan economic și comercial. Au fost abordate, totodată, o serie de probleme ale vieții internaționale
- La Sao Paulo a avut loc plenara CC al PC Brazilian, relatează agenția TASS. Plenara a analizat situația din țară în preajma alegerilor prezidențiale care urmau să aibă loc la 15 noiembrie. Candidat al partidului comunist pentru funcția de președinte al țării a fost desemnat Roberto Freire, iar Sergio Arouca a fost desemnat candidat pentru funcția de vicepreședinte

Ramona VINTILĂ

JURNALUL OMULUI SIMPLU

7 luni pentru 7 știuleți

Comisarul de poliție Vasile Victor rememorează o poveste de tristă amintire de la începuturile carierei sale, în perioada prer evoluționară, când cozile de topor ale partidului croiau dosare penale la comandă, meteahnă care, după cum a avut ocazia să observe comisarul, s-a perpetuat și după Revoluție. Un soi de judecată câmpenească ce a avut loc la serele din Dumbrăveni, în toamna lui '89, i-a amintit comisarului procesul de la începutul carierei sale, în urma căruia un om a fost băgat la pușcărie pentru șapte știuleți de porumb care-i fuseseră „plantați” în mașină.

„Am intrat în Militiie având niște repere clare, niște reguli de respectat, căci pe vremea aceea credeam cu tărie în dreptate, în dreptatea aceea curată ca un geam. Nou-venit fiind, am participat pentru prima oară la un proces, eu - plin de abnegație și pătimaș pentru dreptate. Procesele erau atunci cu publicitate largită.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

19 OCTOMBRIE

Eșecul. Auzul atâtor explicații. Clar că suntem prinși în plasa vieții de zi cu zi, care te obligă la toate demisiile. Îl ascultam pe Sorel, în parc, eram de acord cu el, vorbea cu una din vocile mele, cea a fricii. Îl înțelegem și îl aprobăm. Riscă slujba dacă semnează. Descoperă deodată că nu contează, că poate fi anihilat, distrus. Mic minut de adevăr. Un adevăr știut de oricine. Ce-l mai ține în loc astăzi pe cineva în afară de sentimentul neputinței cronice? Am simțit milă pentru amândoi, ceva de subterană, conspiratori ratați la Porțile Orientului. Ceva aburos și trist, în parc, toamna, plină melancolie prin frunzișul kitsch de frumos ruginiu, verde-negru. Parcul cu bătrâni și copii. Țipete de copii și păsări. Ne plimbăm după ce isprăvim conversația de pe bancă. Privim în jur și vedem dacă avem cozi. Nu poți să-ți dai seama, e prea multă lume. Facem haz de necaz. Asta e, nu va semna. Totuși, nu știu de ce, nu mă întristez ca altă dată. Mă despart de un prieten. Ceva dos-tospeskiian în atmosferă.

(Continuare în pag. a II-a)

„POVEȘTEA VORBEI”: ÎNTRE APATIE ȘI EXASPERARE (7)

Împuternicirea marginalității

(Urmare din pag. 1)

Este, desigur, un privilegiu să-ți poți face cumpărăturile la o casă de comenzi cu circuit închis, dar ce fel de țară este aceea unde pentru a-ți cumpăra oțet sau două-trei lămâi, pastă de dinți ori o bucată de cașcaval, o pungă de orez sau câteva pachete de unt ai nevoie să te îndreți spre un magazin special? Și, dacă privilegiile acestea sunt, oricine își poate imagina cum se trăiește când nu ai acces la ele, cum trăiește imensa majoritate a populației României.

Și s-a ajuns aici, pentru că sistemul nu mai are de fapt decât două preocupări dominante, nu mai trăiește, asemenea unui organism uzat, asemenea, mai bine zis, unui creier sclerosat, decât prin două funcții, ambele periferice dacă într-adevăr mai poate fi denumit „sistem” și dacă nu cumva acest termen tehnic, „sistem”, nu înobilizează, conferindu-i o aparență de respectabilitate, o realitate atât de mizeră, atât de jalnică, atât de decăzută încât orice cuvânt ai folosi echivalează, îți dai seama, cu a o face cât de cât plauzibilă, cu a o face inteligibilă, cu a o introduce în rândul lumii.

Și este exact direcția contrară celei pe care o urmează inflexibil acest, totuși „sistem”, el merge pe calea ieșirii din rândul lumii. Ieșirea din Europa – ce nenorocire ca geografic nu este încă posibil –, ieșirea din istorie sunt doar două etape, doar stații intermediare pe acest traseu al prăbușirii. Care nu este însă rezultatul unui plan diabolic ori al vreunei conspirații puse la cale cine știe cum și unde, nu este nici efectul unui act de magie, de natura, de exemplu, a blestemului.

Nu, nimeni nu a blestemat România

S-a ajuns aici în virtutea aceluiași păcat originar care a fost împuternicirea marginalității. Trăim astăzi ceea ce s-a zămislit în urmă cu peste 40 de ani. Ținut până atunci la locul său, ținut în frâu de convențiile și de codurile sociale statomice, obligat să respecte măcar în manifestările exterioare valorile constituite, „omul de la margine” și-a putut elibera, odată proiectat pe orbitele puterii, energia întinsească și distructivă, complexe și resentimentale, furia împotriva valorilor. Și avea, a avut, în condițiile totalitarismului, toate mijloacele la dispoziție. Cum să nu le fi întrebuințat? Le-a întrebuințat – altfel ar fi dispărut. Le-a întrebuințat punând

Soldații în termen erau folosiți pentru construcțiile de mare anvergură ale regimului, precum Canalul Dunăre-Mare-Neagră

du-le în slujba haosului și a disoluției al căror purtător era, parvenind și devalorizând, nimicind tot ce se afla în raza lui de acțiune. Ajunșând să facă el însuși legea, a instituit fără delegea. Ajunșând să stabilească el însuși criteriile, a instituit lipsa de criterii. Ajunșând să hotărască asupra valorilor, a ales nonvaloarea, neantul. Tot ce a fost, tot ce mai este cât de cât structurat îi trezește reflex pofta de distrugere. El simte în mod obscur că legea, criteriile, valorile, structurile constituite îi amenință. Când nu se poate bizui decât pe dezagregare, că nu poate supraviețui și nu se poate menține decât în condiții de catastrofă. Va construi deci ruina. Va provoca și întreține catastrofa. Va clădi prăbușirea. Omul de la margine generează marginalitate.

Multiplacat în nu se știe câte mii sau zeci de mii de exemplare, pentru că reprezintă o categorie, o „familie de spirite” și nicidecum un individ anume, omul de la margine inspiră nu atât și nu în primul rând teamă, cât repulsie. Îl știe capabil de orice; de orice, dar de nimic bun, de nimic pozitiv, cum se zice.

O tot mai întinsă și mai vizibilă zonă de demarcație separă astăzi în România centrele puterii de popor. A crescut și crește necontenit numărul

instituțiilor care trebuie ocolite, pe lângă care nu se mai poate trece nici măcar mergând pe jos, trotuarele fiind interzise pietonilor, iar străzile închise circulației publice, rezervate exclusiv mașinilor oficiale, unor anume mașini oficiale. Este un brâu de vid, un zid al golului, de care puterea are nevoie să se protejeze și să se protejeze prin el. Goluțiu este folosită arma, dar care se nutrește, golul din care se nutrește, golul constituit.

Golirea, aneantizarea, desertificarea – în toate planurile vieții sociale românești de azi –, acesta este cursul imprimat de omul de la margine împuternicit. Instituțiile fundamentale ale țării, de la învățământ la armată, de la justiție la sănătate și cultură, de la menținerea ordinii publice și până la administrație și Biserica, au fost abătute, au fost deturnate de la autentica lor menire și prefăcute în simple instrumente puse în slujba puterii. De la învățământ nu se cere să formeze și să educe pe viitorii cetățeni activi ai țării, ci să producă „forță de muncă”; atât: forță de muncă. De parcă nici n-ar fi vorba despre oameni, ci despre vite de povară. Și nu este oare semnificativ că iarna, când vine câte un viscol mai aprig, în comunicatele oficiale se cere imperativ numai punerea la adăpost a animalelor, a „septelului”, cum se spune,

niciodată a oamenilor? Armata, și ea, nu mai este decât o sursă și o modalitate de a se asigura, cu cheltuieli minime, aceeași „forță de muncă” aflată la dispoziția puterii. În urmă cu 15-20 de ani, pe marile șantiere erau folosiți deținuții de drept comun; astăzi, pentru construcțiile faraonice care au desfigurat și desfigurează peisajul românesc este folosită armata. Și nu este nici o diferență între înfățișarea deținuților de drept comun de altădată și înfățișarea militarilor, în termen sau concentrații, care lucrează acum, zi și noapte, la canale, bulevarde și palate de care nu are nevoie nimeni, dar care secătuesc resursele pe cale de epuizare ale țării. Aceleași fețe trase și pământii, aceleași vechime murdare și zdrențuite, aceleași priviri înfometate, aceleași autobuze ori camioane hodogrote care îi transportă seara și în zori – și, din când în când, câte un plutonier care, după zece ore de muncă, îi incolonează răstăit și le ordonă „pas de defilare”, după ce mai înainte, într-un ceas de cumsecădenie, dăduse voie unuia dintre ei să meargă să cumpere pâine și iaurt și ceva de băut, să-și mai inee amărul. Medici care scriu rețete pentru medicamente despre care știu preabine că nu pot fi găsite, agenții de circulație care nu îndrămă circulația,

Mircea IORGULESCU

DIN BANCOTECA „EPOCI DE AUR”

TOVARĂȘUL... CU ȘI FĂRĂ RETUȘ

Teribile pătimiri pentru cei care lucrau în frontul presei de partid – mai cu seamă în anii din urmă ai „Epoicii de Aur”, mai erau fotografiile oficiale Binințel, fotografiile cuplului prezidențial. Dacă pe la începutul deceniului existau (mai degrabă tacit decât întărite printr-un ucuz de la „secție”) câteva reguli – să nu apară riduri pe chipul „Tovarășului” sau să dispară figurile celor din escortă –, cu trecerea vremii, restricțiile se înnulneau și deveneau tot mai draconice. Se zvonea că toate fotografiile oficiale, realizate de colegii de la Agerpress, erau trimise la viză direct la „Tovarășa”. Abia după asta mergeau la gazete spre publicare.

Dincolo de uzanțele de protocol, din ce în ce mai fără rost invocate, aceste manevre aveau o singură

justificare reală și anume dorința ca, în fața poporului, „El” și „Ea” să apară mereu tineri și ferice. Numai că, pe lângă efectul de imagine scontat de „retușorii de ocazie”, asemenea procedee înășteau, datorită excesului de zel, tot felul de întâmplări năzdrăvane.

De pildă, într-o fotografie realizată la sosirea pe Aeroportul Internațional Otopeni, Todor Jivkov, liderul de atunci al comuniștilor bulgari, pe parcursul trecerii în revistă a gărzii de onoare, înaltul oaspete își ținea pălăria în mână, în timp ce Nicolae Ceaușescu avea pălăria pe cap. „Tovarășa” a luat foc. „Ce-i cu fotografia asta? Jivkov vrea să o facă pe deșteptul și merge cu pălăria în mână? Vrea să arate că nu îi este frig? Să retușați imediat fotografia!”. Zarvă mare, agitație și,

până la urmă, în fotografia retușată, Jivkov avea două pălării: una în mână, și alta pe cap!

A doua ispravă am trăit-o în direct, fiind responsabil de numărul Sciteia tineretului. Cuplul suprem efectuează de dimineață o vizită de lucru la Complexul expozițional din vecinătatea Casei Sciteia. Normal, bucuria netărmurită a oamenilor muncii aflați pe aleile din preajma pavilionului nu putea fi exprimată decât prin imagini zămbărete și prin lozinci, una mai inspirată ca alta. Așa că, printr-o firească și emoționantă întâmplare, deasupra cuplului prezidențial trona lozincă: „Ceaușescu – PACE!”. Toate bune și frumoase numai că, undeva, „sus”, s-a observat că există o problemă. În fotografie, „Tovarășa” era poziționată nu în centrul imaginii, ci, undeva, mai pe margine. Or,

uzanțele cereau ca amândoi să fie exact în centrul pozei. În consecință, s-a retușat imaginea și, în final, „El” a ieșit taman în centru. Și tocmai când noi, echipa de serviciu pe număr, râsuflam ușurați, am descoperit bomba! În noul format, lozincă, inflăcărată și mobilizatoare, care flutura deasupra celor două capete ilustre, suna așa: „Ceaușescu – PACE!”. Pasămelte, trăgând imaginea mai la stânga cel care efectua retușul nu a observat că a dispărut ultima literă din cuvântul PACE.

Ultima borboacă: era la mare preț o fotografie a „Tovarășului” făcută cu cam pieziș, așa încât nu i se vedea decât o ureche. Ureche a „Tovarășului”, pentru că alte urechi (prietenii știu care anume) nu se vedeau... Toate bune și frumoase, fotografia, în imense dimensiuni și în diverse culori, o

vedea mai peste tot. Inclusiv pe fațada corpului central al „Casei Sciteia”. Într-o dimineață nu am mai văzut-o. Parcă o înghițise pământul. Curând aveam să aflui și explicația. Cu o zi în urmă, un tânăr om a muncii, după ce a contemplant îndelung imaginea, a pus o singură întrebare: „Ce vreți să spuneți cu fotografia asta? Că Tovarășul Nicolae Ceaușescu este... într-o ureche!”.

Brusc, așa după cum stă în firea organismelor unei democrații muncitorești-revoluționare, factorii în drept s-au mobilizat și, pe loc, au înlocuit fotografia buclucașă.

Un lucru uitasem să vă mai spun: înăurul om al muncii, cel care a pus întrebarea buclucașă cu voce tare, se numea... Nicu Ceaușescu!

Șerban CIONOFF

JURNALUL OMULUI SIMPLU

7 luni pentru 7 știuleți

(Urmare din pag. 1)

Ca să se dea un exemplu, să se transmită teama, instanțele se deplasau din tribunale și judecătorii în cantinele muncitorești, pentru ca procesul să aibă parte de un public numeros, să fie cunoscut de ai inculpaților – astfel ca unora să le crape obrazul de rușine, iar celorlalți să li se ridice părul miacău și să li aminte. Acest proces de la începutul carierei mele m-a impresionat teribil într-un moment în care voiam să-mi continui studiile, ceea ce ulterior am și făcut, dar cu ochii larg deschisii. De data aceasta, procesul s-a ținut în cantina IMMN Coșfa Mică. Era toamnă, perioada premergătoare culesului porumbului. Era judecat un sas din Târnava pentru furtul a șapte știuleți de porumb din lanul CAP-ului. Sas care a și fost condamnat la șapte luni închisoare, cu executare în penitențiar! Pe mine m-a cutremurat! Șapte luni pentru șapte știuleți! Dar, con-

form Decretului 306/1981, se incrimina furtul de produse agroalimentare. Eu, crud fiind, am întrebat ce-i cu situația asta? Că eu nu înțelegeam astfel dreptatea și m-am interesat. Ulterior am aflat de la un securist care era povestea. Sasul voia să plece în Germania, «sus», că așa ziceau ei pe atunci. Și omul ăsta era incomod, pentru că devenise protestatar. El avea dreptul legal să meargă, în schimb, ăștia nu-i dădeau drumul. Avea acolo o grămadă de rude: părinții, un frate... fapt care-i dădea dreptul să plece, mai ales că era curat, neavând nici un fel de cazier. «N-ai? Las’ că-ți facem noi rost!», cam așa s-a pus problema în cazul lui. Omul voia să intre în greva foamei, iar așa ceva nu trebuia să se audă afară, era o pată foarte urâtă pe obrazul PCR și al RSR. Păi cum? Tocmai aici să se întâmple? Unde partidul se batea cu pumnul-n piept și declara ipocrit despre importanța respectării «drepturilor omului»? Așa că partidul, prin

organele sale: Miștie, Procuratură, Securitate... s-a hotărât să-i vâre acestuia amărât pumnul în gură. Și ăștia, ca și-acum de fapt, au găsit calea cea mai ușoară: să-i fabrice dosar penal. Astfel nu mai avea dreptul să ceară nimic, cu atât mai puțin ieșirea din țară. Așa că miștianul, procurorul și judecătorul i-au inscenat ceva...

De la Târnava la Coșfa Mică, unde lucra, sasul în cauză mergea zilnic cu bicicleta pe lângă linia ferată. Avea mașină, dar nu-și permitea omul să meargă cu ea la muncă, mai ales pe penuria ai de benzină. Cu toate astea, într-o zi a plecat cu mașina, pentru că trebuia o-lase-n service la Mediaș. A lăsat-o și și-a continuat drumul cu autobuzul până la Coșfa Mică, urmând să-și recupereze autoturismul la întoarcere. Șeful de post din Târnava, care avea ordin să-l urmărească, a aflat că omul și-a lăsat mașina-n service la Mediaș. Așa că, împreună cu paznicul unui câmp al CAP Târnava,

a intrat în lan și a rupt șapte știuleți. Apoi s-a dus la Mediaș și, cu complicitatea șefului de service, a pus plasa cu știuleți în portbagajul omului, ascunzând-o după roata de rezervă. N-a fost greu deloc. După-amiază, la intrarea în Târnava se instituisse deja filtru, pentru că între timp se reclamas de către paznic «furtul» și se făcuse și cercetarea la fața locului. Toate mașinile erau oprite și verificate. A oprit și sasul nostru, i-a fost verificată mașina și i s-a găsit plasa cu știuleți în portbagaj. Ce s-a spus, că au mers până acolo încât au verificat la fața locului să vadă dacă se potrivește ruptura de pe coada știuleților cu cea de pe cocean? Poate părea halucinant sau ireal, dar e adevărat. După multi ani, și șeful de service mi-a confirmat povestea – fusese șantajat și el, pentru că avea un frate în Germania și l-au amenințat că-i vor face zile fride. Acest proces nu mi-a inspirat deloc încredere în

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Democrația domestică

În vreme ce Tovarășa de viață se ocupa de cadre, propagandă, învățământ și alte dexterități, potrivit femeii muncitoare în democrația societății socialiste multilateral dezvoltate, președintele și secretarul general al României își rezervează sieși treburile internaționale. În acea zi l-a primit pe Mahmoud Vaezi, trimis special al Republicii Islamice Iran, și pe Lang Hancock, președintele companiei australiene Mining Ltd. Cu amândoi convorbise, scrie presa, într-o atmosferă caldă și prietenească.

Minciuni în faș

Citând Agenția ADN, Agrepres a informat că a IX-a Plenară a CC al PSUG avusese loc cu o zi înainte. „A luat întâi cuvântul tovarășul Erich Honecker, care a rugat ca din motive de sănătate să fie eliberat din toate funcțiile”, relatează agenția română adăugând cele patru funcții de care „se eliberase” liderul comunistilor est-germani. „Comitetul Central a dat o înaltă apreciere activității sale îndelungate, pusă în slujba partidului și a Republicii Democratice Germane, i-a mulțumit din inimă pentru activitatea sa politică de-o viață, adresându-i totodată cele mai bune urări.”

Cu mai puțin de două săptămâni în urmă, la festivitățile sărbătoririi a patru decenii de la fondarea RDG, Gorbaciov fusese aplaudat la scena convoaielor oficiale, serviciile secrete însărcinate cu paza poezilor, dar nu pentru a-l proteja, ci pentru a-i hârțui și împinge la nevroză și sinucidere, funcționarii de stat și activiștii de partid al căror tic profesional este ridicarea neputincioasă din umeri, deseori însoțită de o elocventă privire în sus, pentru că mulți dintre ei, foarte mulți, chiar dacă se prefac și reușesc mai totdeauna de minune – că nu gândesc, totuși gândesc și știu, inginerii cărora nu li se cere decât să fie vătafi, muncitorii care nu au materie primă, scule, unelte și materiale, țărani scoși cu Miștie la câmp, miniștrii și directorii de instituții la care se țipă ca la niște vechii lui, care, rându-lor, bruftuluiesc și strigă la cei din subordinea lor tot ca niște vechii...

În România de azi nimeni nu-și mai poate face meseria pentru care s-a pregătit, nimeni nu-și mai poate valorifica aptitudinile, competența, priceperea. Cine încearcă intră inevitabil în conflict cu puterea, indiferent de profesie, indiferent de funcție, indiferent de treapta socială pe care se află.

Felicitări lui Krenz

„La propunerea Biroului Politic-anunța presa românească – Comitetul Central l-a ales în unanimitate pe tovarășul Egor Krenz, membru al Biroului Politic și secretar al CC în funcția de secretar general al CC al PSUG”. Iar „în conformitate cu propunerea tovarășului Erich Honecker” urma să-i fie predat și restul funcțiilor predecesorului. Ceremonialul a fost dus până la capăt cu bine, fiind publicată și declarația lui Honecker de solicitare a pensionării.

Astfel ca nici Ceaușescu nu-și

întârzie felicitările către noul coleg est-german. „Cele mai bune urări de succes în îndeplinirea înaltei misiuni încredințate de partid”, i se adresează el, încredințat că nici Krenz nu se va abate de la calea comună spre comunism.

Telegrame cu veste comună

Telegrame din Călan (Hunedoara), Târgu-Neamț (Neamț), Băile Govora (Vâlcea), Negrești (Vaslui), Petrești (Dâmbovița), Bucov (Prahova), Chiulești (Cluj), Sura Mare (Sibiu), Cujmir (Mehedinti), Mirșani (Dolj), Peceneaga (Tulcea), Petrova (Maramureș), Ciurmani (Harghita), Sinteza Mare (Arad), Deleni (Constanța), Todirești (Suceava), Berzasca (Caraș-Severin) au sosit pe adresa lui Ceaușescu.

Vestesc de-o vreme aceeași „noutate” în formulele consacrate. La conferințele de dări de seamă și alegeri ale organizațiilor comunale și orășenești de partid din acele locuri, participanții au decis unanim realizarea lui Ceaușescu în funcția de secretar general al PCR la Congresul al XIV-lea.

Împreună, culesul și semănatul

La jumătatea lui octombrie, studenții și elevii erau, în fine, în sălile de curs. Pe ogoarele CUASC-urilor trudeau încă soldații. Referiri la muncile lor nu se făceau însă la televiziune, radio și în ziare.

Culesul încă nu se sfârșise, deși încetuse în paralel semănatul. Sub aceleași „imperative”: „Nimic din recoltele superioare din acest an nu trebuie să se piardă!” și „grabnice măsuri ca până la sfârșitul acestei săptămâni culesul și semănatul să se încheie pe întreaga suprafață prevăzută!”.

Premiul Nobel pentru literatură

Spaniolul Camilo Jose Cela a fost anunțat ca laureat al Nobelului pentru literatură pe 1989. Ultima sa carte, „Cristo versus Arizona” (1988) avea 230 de pagini conținând... o singură frază. Pe paginile de externe, cotidienele anunță și că pe poligonul din zona Semipalatinsk a fost efectuată o explozie nucleară subterană cu forța între 20 și 70 kilotone în scopul perfecționării tehnicii militare. De la Cape Canaveral a fost lansată naveta spațială „Atlantis” cu cinci astronauți. Iar în provinciile Shanxi și Hebei s-a produs un cutremur de pământ de peste 6 grade pe scara Richter.

Lavinia BETA

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Ambiguitatea relației. Un refuz (speram atât de mult să ni se alature) care nu-mi face rău, nu mă duc acasă negru, ca acum câteva zile, cu profesor. S. are ceva extrem de uman, pe care l-am întâlnit la foarte puțini.

Același crescător sentiment al zădărnici. Al singurătății ireparabile. De nestăpănit. De ce continui? Și cum? Cât mai rezist? Cu ce preț? Mi-e frică? Da.

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzii ai dictaturii, Compania, 2002, p. 156-158

Mi-e cu neputință să-mi asum condiția vârstei. Mă simt încă prezentă în iarna lui 1948 în Sala Palatului Regal, valsând cu Ali – ce să nu mai pomenes de decorarea pomului de Crăciun, la Brașov, cu „Engelhaar”...

Nina Cassian, Memoria ca zestre, Cartea a III-a, 1985-2005, București, Institutul Cultural Român, 2005, p. 90

Am ascultat cu Voica amândouă versiunile la Omul din la Mancha – cea engleză, originală, și cea franceză, cântată de Brel. Emotionant, al treilea spre prăbușire, prin iluzii!

Casca de aur a lui Mambrino!, pe care Don Quijote jură, nedându-și seama că-i lighean de bărbierit. Iată titlul pentru volumul meu de versuri auri.

Ștefan J. Fay, Coielele unui fu risipitor. Fragment de jurnal, București, Humanitas, 1994, p. 286

E ziua de naștere a lui Rene, 19 octombrie, și am suferit toată ziua. Mi s-a părut că miroase în casă a iasomie, mirosul arborelui din fața casei domului Mări din Lucerna, mirosind în acel loc visat de René

(a consemnat Paula-Anastasia TUDOR)

REZISTENȚA PRIN MUZICĂ

(Urmare din pag. 1)

Discotecă de trei ori pe săptămână

Serile culturale, discotecile, se țineau de trei ori pe săptămână, de pe la ora 17:00 și până la 21:00. Iuliu Winkler le organiza de trei ori pe săptămână la Casa de Cultură din Deva. De regulă, sala era plină cu 500-600 de oameni. „Fiecare tânăr voia să se distreze, iar discoteca era o formă de snobism și de respingere. Orice melodie proastă interpretată de un cântăreț american mediocru avea mai mare trecere decât o melodie românească foarte bună. Îmi amintesc că la scurtă vreme după ce am obținut atestatul a venit la mine un angajat de la Casa de Cultură, care mi-a spus că va veni să mă verifice un tovarăș. Probabil așa era procedura, voiau să vadă ce face tovarășul Winkler la acele seri culturale. Aveam pregătite discuri și benzi cu muzică românească. Am pus o piesă românească și a început un cor de fluietări, deși piesa era chiar bună. Tovarășul venit în inspecție a rămas undeva sus, la un bar din incinta Casei de Cultură. I s-a explicat că tinerii se bucură, că muzica românească are succes. Am mai pus o piesă românească, iar fluietările au fost și mai mari. Tovarășului i s-a spus că tinerii se bucură și mai mult. Apoi, a venit și mi-a verificat opisul. Avusesem proporția corespunzătoare între muzica românească și cea străină. A făcut un raport. N-am văzut ce a scris, dar cred că a fost bine, dacă m-au lăsat să îmi văd de treabă în continuare”, rememorează Iuliu Winkler. Aparatura cu care ținea discotecile a predat-o la 5 ianuarie 1990, iar în martie a aflat că ea a fost folosită la primul striptease deschis la Deva.

Seri de audiții la Hunedoara

Pe de altă parte, audițiile muzicale se desfășurau cam o dată pe săptămână sau lunar într-o sală de la Casa de Cultură din Hunedoara. În prealabil trebuiau obținute avizele necesare. „Veneau cam 60-70 de persoane, care ascultau muzica anilor respectivi sau cea pe care o preferau cei care organizau aceste întâlniri. Printre ei se numărau Liviu Zamora sau Titu Popa, doi dintre cei care aveau colecții impresionan-

În anii '80, studenții erau încurajați să producă doar muzică patriotică pentru Festivalul Național „Cântarea României” FOTO: Arhiva Universității din București

te”, spune Winkler. Dacă discoteca însemna doar distracție, audițiile muzicale doar distracție, audițiile muzicale erau o formă de rezistență. „Audițiile erau o poartă spre lume, poate chiar o formă de rezistență. Acolo am înțeles ce a însemnat cultura hippie, fără partea cu drogurile, i-am ascultat pe cei de la Pink Floyd, niște intelectuali care aveau o atitudine politică pe care o făceau publică prin muzica lor. În schimb, noi nici nu ne gândeam să luăm o astfel de poziție decât în zona privată. Nu mă număr printre cei care au făcut parte dintre cei care au protestat. Simțeam și știam că ceva nu e în regulă, că eram cu toții închiși într-un sistem, iar regimul părea etern. Celor mai mulți ni se părea că asta era clădit pentru viața noastră și, de aceea, acele audiții erau ca o supapă, o evadare, în schimb, în viața de zi cu zi ne-am împăcat cu propria conștiință, știind că o parte din viața publică era o sumă de minciuni, pe care eram obligați să le spunem pentru că așa se face. Eu recunosc că nu gândeam că schimbarea e posibilă.”

Muzica, pe filiere

În acea perioadă existau diferite moduri de procurare a muzicii. Iuliu Winkler spune că totul se desfășura la limita legalității. „Din piața de la Timișoara puteai să cumperi discuri sărbești. Compania Yugoton din țara vecină cumpăra drepturile de autor și apoi imprima discurile, iar cei care făceau micul trafic de frontieră le aduceau în România și le comercializau în piață. Erau filiere întregi care făceau rost de muzică și la București, fie că o înregistrau de pe discuri indiene sau chiar o aduceau din străinătate. Era o chestiune paralelă. Nu știu cât era de legal sau poate se desfășura la limita legii, pentru că se dădea niște bani care nu erau contabilizați. Era un sistem paralel, despre care cu siguranță se știa, pe care statul îl tolera. Puteau fi și securiști la capătul rețelei. Erau mici supape care erau lăsate și voi, pentru a putea fi ținute în frâu niște lucruri. Eu sunt convins că aparatul represiv

putea să distrugă orice rețea, dacă ar fi dorit. De ce n-au distrus atunci nici rețelele de contrabandă cu blugi, cafea sau multe alte lucruri?!”. Pe de altă parte, Winkler își amintește că pe lângă audițiile muzicale, oamenii își diceau viața strângându-se în grupuri mici, care alegeau să vorbească în limba franceză, să joace bridge sau poker ori să vizioneze filme la video. În interiorul apartamentelor, oamenii încercau să dea răspunsuri la tot felul de întrebări, dar niciodată foarte mulți nu și-au pus problema să se impotrivescă. „Se vorbea tot mai mult despre mișcările din celelalte țări, începuseră să se urmărească programele televiziunilor străine, prin acele antene care deja împânzeau Vestul țării, dar nimeni nu credea că se va întâmpla mare lucru în România. Cei care nu mai suportau fugeau. Așa s-a întâmplat și cu un amic de-al meu, de la care am înțeles din ochi că va încerca să fugă. Degeaba fusesem de atâtea ori în vizită în

Ungaria, că nu credeam că se va întâmpla ceva. De aceea, îmi organizam ca mulți alții viața paralelă, care era mult mai ușoară decât în ea încăpea muzica. Pentru aceasta am și făcut primul împrumut de la CAR, de 10.000 de lei, imediat după ce m-am angajat, cu care mi-am achiziționat un magnetofon Rostov. Cu toate acestea, n-am avut semnale vreodată că am fost urmărit. Trăim viața paralelă, în care profesorul de Socialism Științific, ce preda impecabil cursul după ideologia aia, ne-a dat să citim „1984” al lui Orwell. Degeaba ne-a povestit unchiul meu, Adalbert Winkler, care era compozitor și fusese cu un contract prin ARIA în Austria, cum se trăiește în Vest! Viața mergea înainte și noi ne acceptaserăm destinul”. După 1990, pasiunea lui Winkler pentru muzică s-a transformat pentru câțiva ani în profesie. Astăzi, el este unul dintre cei 33 de reprezentanți ai României în Parlamentul European.

Monlise HIHN

ARTICOLUL ZILEI

O gamă largă de tricotaje în magazinele comerțului de stat

E lesne de constatat pentru oricine că, în ultimul timp, dintre articolele de îmbrăcăminte, produsele tricotate au înregistrat cele mai mari creșteri la vânzare. Explicația rezidă în existența unui puternic sector de producție, reunind zeci de fabrici furnizoare, utilitate modernă, și, deopotrivă, după cum aveam să aflăm de la tovarășul Ion Mazilu, director adjunct la Direcția comercială pentru mărfuri textile și încălțăminte din cadrul Ministerului Comerțului Interior, „datorită diversificării producției acestor fabrici, ca urmare a unei mai strânse colaborări cu comerțul și a contactului direct cu cumpărătorii. Mai mult, impulsionează activitățile industriale mici, dar și a cooperății meșteugărești a completat sortimentele de tricotaje ale marii industrie, inclusiv cu specific zonal. Concomitent cu dezvoltarea producției și diversificarea sortimentală, în sectorul comercial există o rețea de magazine specializate, modernizate, structurate în așa fel încât să poată prezenta orice fel de produse, pe destinații, pe grupe de vârstă, pe sezoane”.

În ceea ce privește rețeaua de magazine, atenția factorilor de resort s-a îndreptat asupra specializării unora, astfel că, de pildă, magazinele „Materna” comercializează articole pentru nou-născuți, unitățile „Romarta” din întreaga țară desfac produse de calitate superioară, iar magazinele tineretului – mărfuri adecvate. Dar și aceste magazine specializate dispun de raioane și secții cu profil de tricotaje. Diversificarea formelor de vânzare și de expunere în toate magazinele comerțului de stat de pe cuprinsul țării, dar și munca susținută de educație și instruire profesională a personalului de servicii au influențat pozitiv procesul de desfășurare. Astfel, în programul pe trimestrul al IV-lea s-a prevăzut o creștere substanțială a tricotajelor pentru adulți și copii. În structura sortimentală a crescut ponderea îmbrăcămintei tricotate din lână pură, realizată de fabricile bucureștene „Tânără Gardă” și „Tricodava”, ca și de cele de tricotaje din Hunedoara și Brașov. De asemenea, puloverele, jachetele, rochiile, compleurile, costumașele pentru copii, căciulițele și fularurile se bucură de o bună primire în rândurile cumpărătorilor. Prin specificul lor, tricotajele se adresează și celor care practică sporturile de iarnă. Măsurile luate din fabricile producătoare și centrala industrială împreună cu direcția de resort din Ministerul Comerțului Interior au determinat asigurarea din vreme a cantităților necesare pentru zonele Brașov, Prahova, Valea Oltului. Mai mult, pentru aprovizionarea Capitalei în trimestrul al IV-lea cu articole de îmbrăcăminte și lenjerie tricotate, s-a suplimentat fondul de marfă cu peste 5 milioane de tricotaje de sezon. O dovadă o constituie și mărfurile expuse în noul magazin pentru copii și tineret din Bulevardul Victoria Socialismului. O discuție cu Georgeta Ștefănescu, director comercial al Intreprinderii Comerciale de Stat „București”, întreprindere în subordinea căreia se află și unitatea amintită, avea să ne edifice asupra modului de organizare a magazinului și al expunerii mărfurilor spre desfacere: „Organizat pe baza unei tehnologii moderne, dotat cu mobilier și utilități funcționalitate îmbunătățită sub aspectul expunerii unui sortiment sporit de mărfuri, și a prezentării estetice a acestora, magazinul desface un mare volum de articole, o pondere importantă deținând-o tricotajele, cu o varietate impresionantă pe poziții coloristice și mărimi”. Se găsec în magazin mărfuri ale unor întreprinderi reputeate din Capitală, ca „Tânără Gardă” și Intreprinderea de Confecții și Tricotaje din Roman – „Smirodava” din Satu Mare – „Tricotex” etc. Cu croială clasică, executate din fire naturale (lână pură), sau modernă, specific tinerească, în modele cu jocuri geometrice sau desene florale, în unituri din fire tip lână, tip bambac sau PNA, produsele, fie că e vorba despre rochii, compleuri, bluze, tricouri etc., se recomandă de la sine prin originalitate, ținută elegantă.

Niciodată, s-ar putea spune, toamna n-a fost mai bogată în tricotaje, iar din județele Cluj, Gorj, Bihor, Iași, Dâmbovița și altele ne parvine vestea că raioanele specializate ale magazinelor comerțului de stat dispun de tricotaje suficiente specifice sezonului rece. O mai atenă urmărire a livrărilor și îndeplinirea măsurilor luate din timp pentru creșterea calității produselor, o dezvoltare a rețelei comerciale în întreaga țară, pe baza programului de modernizare aprobat, vor asigura cumpărătorilor aprovizionarea bună cu tricotaje de sezon.

Marta Cuiubș Scănteia, nr. 14.666/1989

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

Honecker, primul din „banda celor patru”, a căzut

(Urmare din pag. 1)

Lipsit de sprijinul Kremlinului, el devine ținta diferitelor combinații de culise. Atitudinea lui Gorbaciov față de Honecker și politica sa conservatoare a fost exact percepută în week-end-ul petrecut cu liderii de la Kremlin. Era limpede că Honecker nu avea sprijinul lui Gorbaciov într-o țară în care regimul depindea exclusiv, militar și politic, de bunăvoința URSS. Printre complotiști se află Egon Krenz, cel mai tânăr membru al Biroului Politic, de mai mulți ani prezumtiv succesor al lui Honecker. Altul este Günter Schabowski, șeful organizației de partid din Berlinul de Est. Lor li se alătură, surprinzător, Erich Mielke, ministrul de Interne, mai bătrân decât Erich Honecker. Liderul sindicatelor oficiale, Harry Tisch, este și el în complot. El este mesagerul grupului care se opune lui Honecker, când face o vizită oficială la Moscova (16 octombrie) unde îl previne pe Gorbaciov despre pregătiri. În complot este atras și prim-ministrul Willy Stoph. Ca șef al Guvernului, el servea uneori de „vinovat” de ocazie, când Honecker trebuia să dea vina pe cineva pentru greșelile regimului. Partidul nu era vinovat niciodată. Willy Stoph observase răceala, dacă nu ostilitatea lui Gorbaciov, față de politica RDG. Avea destule informații de la Moscova, care îi spuneau că zilele lui Honecker sunt numărate. Un alt contestatar din interiorul partidului este Hans Modrow, șeful de partid al Dresdei. El nu este membru al Biroului Politic și nici în bune relații cu Egon Krenz, care îl percepe ca pe un rival la conducerea supremă. De altfel, nici nu este inițiat în conspirație. Alt contestatar este Markus Wolf, prieten cu Hans Modrow. Fost șef al serviciilor secrete est-germane, retras din 1987. El este autorul unei cărți apărute în 1989 în URSS și RFG, în care susține perestroika. Markus Wolf participă chiar la manifestațiile de protest din septembrie-octombrie, unde se adresează multitudini. Modrow și Wolf nu participă la complotul din Biroul Politic, deși probabil sunt la curent. Willy Stoph, prim-ministrul, este cel care, în ședința Biroului Politic de la 18 octombrie, cere demisia lui Erich Honecker. Majoritatea celor 26 de membri votează împotriva lui Honecker. Pentru a da impresia că a plecat de bunăvoie, Honecker este de acord să își dea demisia, pentru a nu fi umilit cu o demitere. Era de 18 ani stăpânul absolut al Germaniei comuniste.

Cădea de la putere în împrejurări asemănătoare cu acelea în care luase puterea în 1971, un complot în Biroul Politic. O dată cu

el demisionează Günther Mittag, șeful economiei și Joachim Herrmann, șeful propagandei.

Krenz Xiaoping

Locul lui Honecker este luat de protejatul acestuia, Egon Krenz (52 de ani), un dur, despre care puțini cred că va face reforme. Se remarcă în iunie, când, la Beijing, a salutat reprimarea din Piața Tien An Men. Porecla căpătată cu acel prilej: „Krenz Xiaoping”.

Se pune bineînțeles chestiunea amestecului URSS în înlăturarea lui Honecker și a fidelilor lui. Gorbaciov, Șevardnadze, Ghenați Gherasimov au declarat că URSS nu se va amesteca în afacerile interne ale statelor din blocul sovietic. O asemenea intervenție ar fi adus mari prejudicii noii politici a Kremlinului.

Honecker a afirmat mai târziu că totul a fost condus de la Kremlin. La fel cum se procedase în 1971 la înlăturarea lui Walter Ulbricht. Când Ulbricht s-a opus politicii răsăritene lansate de Willy Brandt, pe care URSS o vedea favorabil, Honecker a fost instalat șef al partidului, la cererea lui Brejnev. Ulbricht nu voia să colaboreze și a fost înlocuit. Același scenariu s-a consumat și în octombrie 1989, susține Honecker. După acest scenariu, o facțiune pro reforme, susținută din afară (citește URSS), ar fi decis înlăturarea lui Honecker, devenit prea independent și incomod, intrucât relațiile privilegiate URSS – Germania Federală. Într-o variantă, demiterea nu s-ar fi făcut chiar la cererea Bonnului. Oricum, Honecker i-a acuzat pe sovietici că l-au trădat. Mai probabil este că liderul est-german a căzut în dizgrația stăpânului său de la Moscova. Asta i-a adus căderea, chiar dacă Kremlinul nu a conspirat pentru a-l înlătura. Retragerea sprijinului sovietic a dat curaj altor pretendenți. Numai în acest sens căderea lui Honecker se datorează Moscovei. Gorbaciov nu îl simpatiza pe Krenz, prea multă vreme protejatul lui Honecker, compromis de rolul jucat în măsurile luate la zidul Berlinului împotriva celor care au încercat să treacă în Occident. Înlocuirea lui Honecker cu Egon Krenz era pentru Gorbaciov o jumătate de măsură. Helmut Kohl își amintește: „După nici o oră a telefonat Gorbaciov (...). I-am povestit că tocmai am vorbit cu Krenz. «Și ce a spus acesta?» a vut să știe Gorbaciov. I-am răspuns: «Krenz vrea reforme, dar vrea să meargă cu RDG pe un drum propriu, așadar nu pe cel al Poloniei, Ungariei sau al Uniunii Sovietice». Cum secretarul general sovietic tăcea, am știut că Egon Krenz nu era omul lui”.

DIN PRESA EXILULUI

Cea mai mare demonstrație din Germania răsăriteană pentru mai multe libertăți cetățenești

Berlinul răsăritean. Zeci de mii de est-germani au ieșit luni seară pe străzile orașului Leipzig într-un marș de protest considerat ca cel mai mare din câte s-au înregistrat vreodată în RD Germană. Surse ale clericilor protestanți au declarat că la această manifestație au participat mai mulți oameni decât la cea de săptămâna trecută, când numărul manifestanților a fost de 70.000. Leipzig este al doilea oraș ca mărime și importanță din Germania răsăriteană. Manifestanții au mărșăluit intonând cântece patriotice. Unii dintre ei purtau drapelul și au strigat lozinci prin care se cerea libertatea presei, libertatea liberei circulații și alegeri libere.

Un funcționar superior din Guvernul Germaniei răsăritene a confirmat pentru prima oară că demisia conducătorului comunist

Erich Honecker, în vârstă de 76 de ani, este foarte probabil și nu o „simplă propagandă occidentală” după cum au susținut până în prezent purtătorii de cuvânt ai conducerii est-germane.

Dietmar Keller, secretar de stat la Ministerul Culturii din Germania răsăriteană, a declarat că răspuns la întrebările unor ziariști vest-germani: „În privința demisiei lui Erich Honecker trebuie să decidă el însuși”. După afirmațiile sale, nu are cunoștință despre vreo hotărâre de a se întruni Comitetul Central al Partidului Comunist est-german.

El a adăugat că dacă Comitetul Central se va întruni și va considera că sunt necesare schimbări în conducerea Germaniei răsăritene, atunci acestea vor fi aplicate.

În altă ordine, se transmite că în RDG se înregistrează o adevărată revoluție în ceea ce privește libertatea. Toate ziarele publice informații referitoare la situația aprovizionării cu alimente, lipsa de informație și îngrădirile dreptului de a călători în străinătate. Pentru prima oară acestor plângeri li se conferă atât de mult spațiu, în ziare, în detrimentul discursurilor oficiale.

De asemenea, conducătorii clericilor critici aspru regimului.

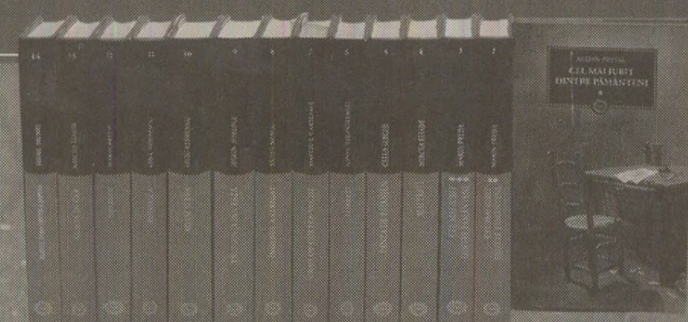
Viața noastră (Israel), 18 octombrie 1989
Articol primit prin bunăvoința doamnei Ditta Goshen, coordonatoarea a Centrului de Studii și Cercetare a Istoriei Evreilor din România de la Universitatea Ebraică din Ierusalim

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** 10,9 LEI
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

LIBERALIZARE ÎN UNGARIA, PERSECUTIE RELIGIOASĂ ÎN ROMÂNIA ȘI BULGARIA

Keston College, un centru independent de cercetare care studiază religiile din Europa de Est și din Uniunea Sovietică, și-a publicat săptămâna aceasta raportul anual. Urmează câteva extrase.

Ungaria
Este în proiect înființarea unui birou al Keston College la Budapesta, spre sfârșitul anului 1989. Va fi primul astfel de birou din Europa de Est și se va concentra pe probleme religioase din Ungaria, Cehoslovacia și România. Biroul va fi condus de un cercetător de la Keston College.

Parlamentul maghiar a promulgat o lege care garantează legalitatea asociațiilor independente și dreptul acestora de a opera fără aprobarea Guvernului. Numărul asociațiilor religioase atât naționale, cât și internaționale a crescut exponențial.

Guvernul a eliminat interdicția privind activitățile ordinelor religioase. Multe dintre ordinele dizolvate anterior s-au reorganizat și așteaptă returnarea proprietăților confiscate. Trei partide politice catolice au luat ființă. Grupurile religioase care au primit aprobarea legală în ultimele 12 luni includ Martorii lui Jehova, Congregația Credinței, Mormonii, Noua Biserică Apostolică și Mișcarea Hare Krishna.

România
Disidența Doina Cornea, de rit catolic, se află sub supravegherea Poliției de când a criticat planurile de sistematizare ale Guvernului și a cerut repunerea în legalitate a Bisericii catolice de rit latin, care a fost absorbită de Biserica ortodoxă în 1948.

Membrii Bisericii reformate din România, care sunt de etnie maghiară, au criticat la rândul lor programul de sistematizare care implică distrugerea a mii de sate.

Pastorul reformat László Tökés s-a opus public sistemării și controlu-

În anii '70, Nicolae Ceaușescu avea relații bune cu Vaticanul, fiind primit în audiență de Paul al VI-lea. La sfârșitul anilor '80 însă, încălcările drepturilor catolicilor erau drastic sancționate de Papă. FOTO: Arhivele Naționale

lui Guvernului asupra bisericii sale, episcopul său, László Papp, impunându-i lui Tökés să se mute în altă parohie. Tökés, susținut de membrii congregației sale, a refuzat să se mute.

Hărțuirea altor congregații, în special a celor protestante, a continuat. Biserica penticostală din Bistrița a fost permanent sub presiune. Pastorul său a fost amenințat că va primi ordin de încorporare, deși a depășit vârsta la care este obligatoriu stagiul militar.

Cărțile cu subiecte religioase și mâncarea primită de „afară” au fost

confiscate de la pastori baptiști. Predicătorilor străini care au vizitat bisericile evanghelice li s-a spus să nu mai revină în România.

Bulgaria
Vizita oficială la Roma a ministrului bulgar de Externe, Petar Mladenov, în decembrie anul trecut, când a fost primit de Papă și când s-a întâlnit cu secretarul de stat al Vaticanului, Cardinalul Casaroli, le-a dat catolicilor bulgari speranța că situația lor se va îmbunătăți. Dar, ulterior, optimismul lor a început să pălească.

Au mai rămas doar 30 de preoți catolici în Cehoslovacia numirea a trei noi episcopi catolici și a unui arhiepiscop. Vaticanul speră acum ca cele șase dioceze rămase vacante să fie ocupate în curând. Dar biserica se confruntă cu alte și alte dificultăți: restricții privind literatura religioasă și nevoia de noi biserici.

Cehoslovacia
A avut loc în Cehoslovacia numirea a trei noi episcopi catolici și a unui arhiepiscop. Vaticanul speră acum ca cele șase dioceze rămase vacante să fie ocupate în curând. Dar biserica se confruntă cu alte și alte dificultăți: restricții privind literatura religioasă și nevoia de noi biserici.

Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, secția română (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

tv 19 octombrie 1989

19:00 Telegazeta
19:30 Partid și țară – o unică voință
Deplină aprobare de către întregul nostru partid și popor a propunerii privind reorganizarea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român și a documentelor pentru Congresul al XIV-lea
19:45 România la TIB '89
Agricultura – ramură de bază a economiei românești
20:05 Laureați ai Festivalului Național „Cântarea României”

Redactor Eugen Dumitru
20:25 File de glorioasă istorie
Cunoașterea trecutului de luptă al poporului – bază a activității de educație patriotice, revoluționară a maselor
Redactor Maria Preduț
20:45 Film artistic
Agent secret
Producție a studiourilor poloneze
Cu: Stanisław Mikulski, Alina Jankowska, Edmund Felting
Regia Andrzej Koniec
21:50 Telegazeta
22:00 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea s-a încălzit ușor. Cerul a fost variabil, mai mult senin în vestul și în sud-vestul țării. Cu totul izolat în regiunile nord-estice au fost posibile ploislable. Vântul a prezentat unele intensificări în regiunile estice și în Carpații Orientali, la începutul intervalului, cu viteze de până la 45 km pe oră. Temperaturile maxime ale zilei s-au încadrat între 14 și 22 de

grade, iar cele minime, nocturne, în general între 4 și 12 grade. Pe alocuri, în vestul și în centrul țării și izolat în restul teritoriului s-a semnalat ceață. În București, vremea s-a încălzit ușor. Cerul a fost variabil. Vânt slab până la moderat. Temperatura maximă, în jurul valorii de 21 de grade, minimă, între 6 și 8 grade. Condiții de ceață slabă dimineața.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Banca pentru Agricultură și Industria Alimentară încadrează prin concurs revizori (economisti) cu respectarea prevederilor Legii 12/1971.

Încadrăm cu convenție mecanic întreținere și stație hidrofor, având domiciliul în apropiere de ASE.

ÎRĂ București – Grivița, cu sediul în Strada Clăbucet numărul 68, Sector 1, încadrează urgent, conform Legii 12/1971 și Decretului 477/1983, articolul 14, paznici și controlori poartă cu domiciliul stabil în municipiul București sau Sector Agricol Ilfov.

VĂNZĂRI

Vând Mercedes 180, stare foarte bună.

Vând două apartamente, trei plus

doă camere, zona Parcul Tineretului, casă parter-etaj pentru două familii.

Vând cameră videomovie Național M7, plus acumulator și valiză, televizor Cromatic sigilate, Dacia 1300, boxe 100 W, videocasete.

Vând mașină de tricrat Dopleta 382 cu ace, nouă. Aștept provincia.

Vând Skoda model 120 L, în perfectă stare de funcționare.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr autoturism Dacia și televizor color, toate noi.

Cumpăr videoplayer sau video recorder, televizor color, videocasete sigilate.

Cumpăr electromotor Volkswagen 1600.

Cumpăr player, de preferință nou-nou, la preț convenabil.

RUTIERE

ORIZONTAL: 1) Distanță parcursă. 2) Indică turajia motoarelor. 3) Produce energie electrică – Cal dobrogean. 4) Nu-i bine să te „vizitezi” – când ești la volan – Determinat de o cauză. 5) Compus organic – Ape! 6) Verb agrar – A selecta. 7) Cură! – Îndrăzneț. 8) Corabie – De dimensiuni reduse. 9) Curge – Arteră de circulație. 10) Bluze – Pe rând.

VERTICAL: 1) Porniri auto. 2) Trasee. 3) Oglindă auto – Începutul cursei! 4) Timp în raport de care se măsoară viteza autovehiculelor – Pronume. 5) Clipe – Curse! 6) În temă! – Baterii bune de utilizat. 7) Bază – În corp! 8) Cutere! – Întărit cu fibră de sticlă sau metal 9) A îndrăzni – Operă de Verdi. 10) Șuvoi – Autovehicul în repaus.

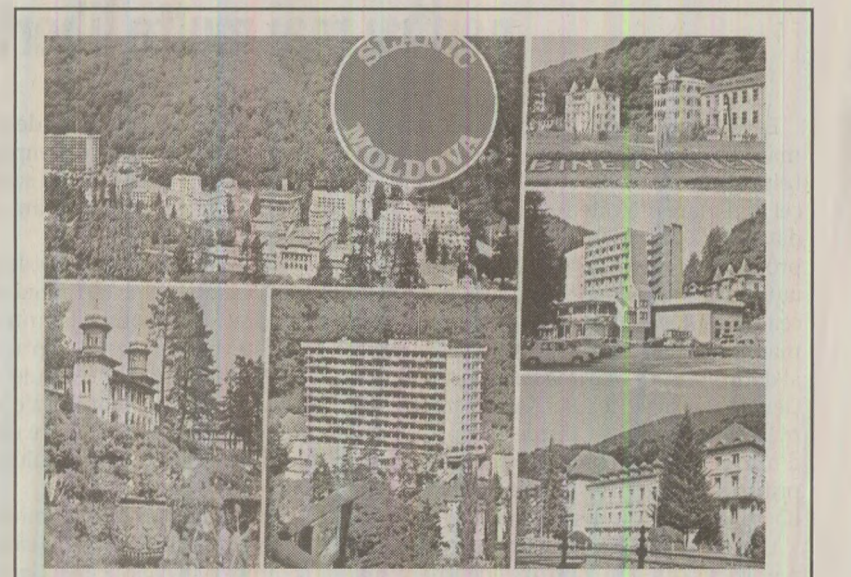
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Informația Bucureștilui 1989

amintiri

SALUTĂRI DIN... SLĂNIC MOLDOVA!

Notă. Noul ambasador al SUA la București, A. Green, a solicitat și s-a convenit să facă o vizită protocolară la 26 octombrie a.c.
Ion Stoichic
Document din volumul: 1989 – Principiul dominiului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Retegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 237-241

RESTITUIRI

„Situația în Germania Democrată se complică”

Raportul Ambasadei României la Washington
Către Ministerul Afacerilor Externe
Tovarășei Olimpia Solomonescu, adjunct al ministrului,
Tovarășului Ilie Șimon, director DR. V.

La 16 octombrie a.c., am efectuat o vizită lui Raymond G.H. Seitz, asistent al secretarului de stat, care coordonează și zona Europei și Canada.

1. R. Seitz – după ce a arătat că activitatea sa oficială în noua funcție a început-o în august a.c., fiind implicat ulterior în diverse acțiuni importante de relații cu țări europene, și a precizat că, prin natura muncii sale, ar trebui să primească în audiență ambasadorii din Washington ai celorlalte 34 țări participante la CSCE – s-a arătat interesat de situația relațiilor româno-americane. În acest context, menționând că la revenirea sa la Washington, după cinci ani la post în străinătate, la Ambasada SUA din Londra, „a găsit un alt stadiu al raporturilor bilaterale față de cel existent în trecut”, R. Seitz s-a interesat „care sunt elementele sau motivele care au condus la asemenea situație”. Am reiterat că, pentru stadiul în care se află în prezent legăturile româno-americane, partea română nu are nici o contribuție, întrucât poziția sa a fost constant constructivă în direcția extinderii raporturilor bilaterale, din păcate, însă, nu același lucru s-a întâmplat și din partea americană, care și-a schimbat atitudinea față de elementele de bază ale relațiilor bilaterale.

Am subliniat că România, atât în trecut, când relațiile erau bune, cât și în prezent, s-a pronunțat și se pronunță consecvent pentru dezvoltarea relațiilor sale cu SUA, pe baza respectării cu strictețe a principiilor unanim recunoscute privind relațiile dintre state, pornind de la faptul că acestea servesc interesului celor două popoare, politici generale de pace și colaborare internațională. România a făcut numeroși pași pozitivi și propuneri concrete vizând dezvoltarea relațiilor pe toate planurile. De mai mulți ani, s-a propus realizarea unui dialog, la diverse niveluri, pentru a se stabili căile prin care să se înfăptuiască obiectivul comun de dezvoltare a raporturilor româno-americane, însă poziția părții americane nu a venit în întâmpinarea acestora.

România a respectat și aplicat toate înțelegerile bilaterale, în timp ce partea americană a recurs tot mai frecvent la condiționări și alte activități care contravin normelor și prevederilor documentelor bilaterale, evidențiindu-se în acest sens, de exemplu, situația acordului comercial din 1975, care, în ce privește clauza națiunii celei mai favorizate, prevede, încă de la început, că cele două state și-o acordă „imediat, reciproc și necondiționat”. Cu toate acestea, SUA au început ulterior să facă o serie de condiționări în relațiile economice cu

România și să lege, în general, dezvoltarea raporturilor bilaterale de atitudinea României față de unele probleme, ceea ce indică o neînțelegere în cercurile de decizie din SUA față de realitățile din țara noastră.

România și-a stabilit obiectivele și prioritățile de dezvoltare în funcție de condițiile și tradițiile proprii, la fel ca și politica sa externă independentă. Este clar și categoric că România este în favoarea discutării unor probleme politice, economice, culturale, tehnico-științifice în condiții de egalitate și respinge ferm orice formă de presiune sau încercare de amestec în treburile interne.

Există diferențe de vederi între România și SUA, însă este de neînțeles ca dezaordul într-o anumită problemă să afecteze în ansamblu raporturile bilaterale. Au avut loc unele modificări ale atitudinii părții americane, pe care partea română nu le înțelege, întrucât România nu și-a permis niciodată să impună SUA anumite poziții ale sale. La deteriorarea imaginii în SUA a țării noastre, un rol important a revenit unor kongresmeni și oficialități care, prin atitudinea lor de folosire a unor date și informații false, nereale, au contribuit la acțiunile ostile României din partea unor cercuri reacționare, iredentiste, fasciste.

Perspectiva de îmbunătățire și de extindere a raporturilor româno-americane este deschisă, în condițiile respectării în practică a principiilor unanim recunoscute și a înțelegerilor bilaterale. În acest context, am subliniat că este important sprijinul său, la Departamentul de Stat, al altor autorități americane, pentru realizarea de acțiuni care să conducă la dezvoltarea raporturilor româno-americane.

2. R. Seitz a arătat că, din convorbiri avute la Washington, precum și în străinătate cu reprezentanți ai țărilor vest-europene, au rezultat elemente critice la adresa României, în ceea ce privește aplicarea actului final de la Helsinki, a înțelegerilor pe linia CSCE, menționând în această privință drepturile omului și problema minorității ungare. Am subliniat atitudinea activă și constantă a țării noastre pentru promovarea procesului CSCE, reamintind rolul jucat de România și colaborarea strânsă cu partea americană la timpul respectiv, în vederea elaborării actului final de la Helsinki.

De asemenea, am evidențiat concepția și poziția țării noastre în ceea ce privește drepturile omului, reliefând drepturile realmente fundamentale ale omului – dreptul la muncă, la educație, subliniind generalizarea învățământului de 12 ani gratuit și dreptul la locuință, cultură etc. – cu referiri concrete la situația existentă în SUA în această privință.

Procesul László Tökés (9)

Fila 4:
Traducere simplă
Proces-verbal

Adresat la 8 martie 1987 la ședința membrilor cu drept de alegere ai Parohiei din Timișoara. Ședința a avut loc după slujba de după masă.

Sunt prezenți sub președinția lui Iosif Kovács, prim-notar protopopial al Protopopiatului Timișoara, și a lui Ștefan Boldizsar, curtor protopopial, Gusztav Szalai și Illes Tajti, membrii comitetului, precum și membrii comunității.

Președintele constată că, în baza Cap. II – 44 din Statut, ședința a fost convocată legal, fiind anunțată în prealabil, respectiv amănată pentru această după-amiaza.

Ordonă luarea prezentei celor cu drept de alegere. După aceasta, prezintă celor prezenți hotărârea presbiterială a ședinței din 1 februarie 1987, pe baza căreia presbiteriul propune adunării alegătorilor ca, special pentru această ocazie, să ofere dreptul numirii de preot Domnului Episcop. După prezentarea în fața celor prezenți că acest fapt se petrece în interesul păstrării unității și liniștii în Parohie și pentru ca munca liniștită de construcție în cadrul Parohiei, atât pe plan material, cât și spiritual, să înceapă, întrebă: Dacă adunarea alegătorilor renunță special pentru această ocazie la dreptul de alegere și dacă oferă Domnului Episcop dreptul de a numi un preot paroh.

Cei prezenți votează cu mâna ridicată. Rezultatul după numărarea mâinilor ridicate: 81 de membri alegători oferă Domnului Episcop dreptul de a numi un preot paroh nou. Acest număr reprezintă majoritatea absolută a celor prezenți.

Prim-notarul protopopial mulțumește celor prezenți pentru colaborare și închide ședința.

După citirea procesului-verbal, subsemnații autentifică actul. Iosif Kovács, prim-notar protopopial Ștefan Boldizsar, curtor protopopial Tibor Unterweger, prim-curator Gusztav Szalai, curtor Membrii comisiei: Susana Benczik, Ildiko Sepsy, Illes Tajti, Karoly Pataky, Iosif Kabai

Episcopia Reformată Oradea
Nr. 1175-1989
Pentru confirmate:
Oradea, la 18 octombrie 1989
Consilier Ștefan Tarr

Fila 44:
Către Judecătoria Timișoara
Subsemnatul Tokés László, domiciliat în Timișoara, Str. T. Cipariu 1, prin prezenta justific neprezentarea mea la dezbaterile judecătorească din 20 octombrie 1989, cu motivele următoare, pe care vă rog să binevoiți a lua în considerare și în judecarea acestei cauze, respingând cererea Episcopiei Reformate din Oradea privind evacuarea mea din locuința parohială:
– Cu concursul Episcopiei Reformate din Oradea, autoritățile de stat poartă o campanie dușmănoasă evident împotriva mea, voină să mă scoată din postul meu și să mă îndepărteze din Timișoara. Ultima duminică, Mișcarea a fost ordonată în fața bisericii reformate și trei militeni au fost puși în ușa locuinței parohiale să împiedice oficierea slujbei divine. Am fost amenințat cu arestare.
– La fel sunt umiliți și infrișcați și presbiterii și unii credincioși ai parohiei noastre, fiind purtați, persecutați și amenințați de organele municipale și siliți să mă alunge (sic) ei înșiși din postul meu. Săptămâna trecută, autoritățile au dizolvat cu forță ședința noastră presbiterială, iar la o altă ședință, de altfel nelegal, presbiterii au fost forțați să ia o hotărâre împotriva mea, în vederea evacuării mele din locuința parohială.

Aceste măsuri samavolnice și ilegale mă nspăimântă și m-au determinat ca din autoapărare să nu părăsesc clădirea noastră bisericască. De altfel, în legătură cu situația mea și a bisericii reformate din Timișoara am făcut apel la dl președinte Nicolae Ceaușescu și am să fac reclamație oficială către organele competente.

Timișoara la 19 octombrie 1989
(Ștampila de primire la Judecătoria 20 octombrie și mențiunea după dezbateri)